

VIJESTI

Izložba fotografija „Svijet podzemlja“ (ili Kako smo završili u zatvoru)

Jednog jutra jedan slučajni susret na kavi odveo je predsjednika i tajnicu Speleološkog društva Karlovac ravno u zatvor! E, to bi bila vijest koja privlači pažnju čitatelja senzacionalističkih vijesti. Tako i bi... ali ima još.

A vijest, u stvari, počinje sasvim obično. U dogovoru s Gradskom knjižnicom „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu dogovoren je termin za izložbu fotografija na temu speleologije, od 23. travnja do 4. svibnja. Kako to obično biva, kad se nešto radi s voljom i osmijehom, kockice se počinju slagati nevjerojatnom podudarnošću. Naša mala družina SD Karlovca uvrštena je u službeni program ovogodišnje Noći knjige. Putopisne reportaže i avanturizam kao tema Noći knjige savršeno se uklopila u temu naših fotografija.

Ali to nije sve! Po napatku Ministarstva kulture, imperativ svim knjižnicama bio je približiti knjigu i pisanu riječ ljudima kojima je knjiga teško dostupna, osobito zatvorskoj populaciji. Pa smo tako, igrom slučaja, završili i u zatvoru! Karlovački zatvor zanimljivo je mjesto ponajprije zbog toga što je u zgradi današnjeg zatvora nekada bila prva gradska čitaonica, preteča knjižnice. Gradska knjižnica donirala je knjige Zatvoru u Karlovcu, a vodstvo SD Karlovca, Neven Ris i Morana Rožman, održali su predavanje i fotoprezentaciju o speleologiji pod nazivom „Svijet podzemlja“.

Istodobno, u izložbenom prostoru Gradske knjižnice postavljena je istoimena izložba fotografija naših vrsnih speleo-fotografa. Autori fotografija su Dinko Stopić, Tomislav Derda, Ksenija Priselac, Tin Rožman, Neven Bočić i Iryna Eklić, svi redom članovi SD Karlovac. Program otvorenja izložbe i razgovor s autorima fotografija vodila je Sandra Živanović, prof., a glavnu

Otvorenje izložbe u Gradskoj knjižnici Foto: Hrvoje Cvitanović

riječ struke imao je poznati karlovački fotograf Denis Stošić. Njegov govor na otvorenju prenosimo u cijelosti:

„Kamo to idete? Zašto idete pod zemlju umjesto da, kao uobičajen svijet stvarate fotografije na površini Zemlje?

Zašto se zavlačiti u mrkli mrak, često kroz uske ulaze, kroz blato, vodu koja pljušti po vama viseći na užetu. Fotooprema za koju ste štedjeli godinu-dvije, uz brojne rasprave u obitelji na što potrošiti novac, ljulja se u zatvorenoj plastičnoj kanti ispod vas. Nakon ateriranja u masu lišća, granja, vode i blata krećete u avanturu fotografiranja. No u mraku ste, nema svjetla osim onog s kacige jer su ruke zauzete opremom.

U špilji nema brzine. Morate paziti kamo stavljate noge ako uopće možete hodati, jer se često puzi. Osim toga ne smijete dirati stalaktite, stalagmite ni sve ostale nakupine jer se ne mogu obnoviti.

Fotooprema prepuna je elektronike za koju je jako dobro da je na vlazi. Objektivni također vole vlažne uvjete, tako da poslije nekog vremena postanu staništa gljivica.

Većina se kolega špiljskog fotografa vrlo brzo prestaje družiti s njime zato što ih ovaj stalno maltretira da mu

nose rasvjetu u najnepristupačniji dio špilje. Kad se svi razmjestite, onda netko ne upali blic ili je fotograf zaboravio baterije, ili je nešto ostalo na površini...

No tu problemima nije kraj. Kako izoštravati u mraku? Na što? Pola posla koje špiljski fotograf radi – obavlja nasumično bez komfora kvalitetnog osvjetljenja. Kako napraviti dobru kompoziciju u mraku, kako da pola fotke ne bude crno?

Poslije prvih snimaka, kada su usaglašene sve tehnikalije, kreće kreativni dio. Bacanje kamenja po špiljskim rijekama i jezerima ravno pred nos kolegi, da se uhvati dinamika, natjevanje speleologa da skaču u podzemne rijeke i jezera, da se provlače kroz uske prolaze u koje jedva stanu. Kao i svako drugo kreativno iskustvo, za fotografiranje špilja potrebno je vrijeme, strpljenje, upornost i malo sreće da bi se steklo iskustvo i stvarale ovakve fotografije kakve su pred nama. Kako na površinu prenijeti ljepotu nutrine Geje? Pitanje je kojim se bave špiljski fotografi Dinko Stopić, Tin Rožman, Ksenija Priselac, Iryna Eklić, Neven Bočić i Tomislav Derda. Njihovi su odgovori pred vama.“

Morana Rožman
Speleološko društvo „Karlovac“
Karlovac